

Grønn industriomstilling i revers?

2025-03-13

Optional[© Nationen]

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

NATIONEN

Torsdag 13. mars 2025

MOTKULTUR 15

MOTKULTUR FAGLIG SNAKKA

Grønn industriomstilling i revers?

Grønn fastlandsindustri skal fylle rommet etter dagens petroleumsindustri. Da må vi vie oppmerksomhet til verdikjedene som allerede eksisterer.

Anel Finci og Christian Anton Smedshaug
AgriAnalyse

Myndighetene både på kontinentet og her hjemme har ført en forholdsvis aktiv næringspolitikk. Siktet har vært å få til en storstilt grønn industrioffensiv som skulle bidra i omstillingen til lavutslippssamfunnet.

I NORGE ble blant annet Grønt Industriløft lansert i juni 2022 med en tiltakspakke på hvor staten skulle bidra med opp mot 60 milliarder kroner i risikoavlastning fram mot 2025 for å dra i gang den grønne industriomstilling.

DET ER rundt 2,5 år siden at veikartet for Grønt Industriløft ble lansert, og i denne perioden har norsk industri hatt en forholdsvis opploftende periode selv om det er klare bransjevise forskjeller.

PETROLEUMSRELATERT INDUSTRI, det vil si de industribedriftene som leverer varer og tjenester til petroleumssektoren, har et svært høyt aktivitetsnivå grunnet høye petroleumsinvesteringer på sokkelen.

DEN TRADISJONELLE fastlandsindustrien, sammen med fiskeindustrien, har omsetningsmessig sett gode tider, hvor flere næringer har nytt godt av en høy prisvekst og lav kronekurs som er fordelaktig for eksportintensive næringer.

I TILLEGG har kraftforedlende bedrifter i hovedsak blitt skjermet gjennom industrikraftregimet, slik at de har kommet bedre ut gjennom perioden med rekordhøye energipriser sammenlignet med sine europeiske konkurrenter.

LIKEVEL ER det viktig å nevne at fastlandsindustriens økte omsetning har kommet uten

Flere planlagt grønne industrisatsingene har enten blitt nedskalert eller skrinlagt. skriver Anel Finci (venstre) og Christian Anton Smedshaug. FOTO: CAMILLA MELLESTRAND OG LENA-KRISTIN KALLE (NETTAVISEN)

høyere volum - men gjennom høyere verdi.

INDUSTRIINVESTERINGENE ER på rekordhøye nivåer, og sysselsettingen har sett en sammenhengende vekst 4 år på rad, slik at det i 2024 var 10.500 flere sysselsatte i norsk industri enn i 2020.

BLANT NÆRINGER som har sett en sysselsettingsvekst de senere årene finner man fiske- og våpenindustrien, i tillegg til oljerelaterte bedrifter.

MYE AV de høye investeringene kan knyttes til modernisering av eksisterende fastlandsindustri og mer energieffektiv produksjon. Dette gir kostnadsbesparelser for bedriftene og mindre utslipp for samfunnet. Dog har vi sett lite nytt produktjonsvolum.

SAMLET SETT så må mye av den positive utviklingen for norsk industri ses i sammenheng med underliggende drivere - fortsatt høy etterspørsel etter olje og gass, internasjonale forhold og geopolitikk som hever råvarepriser og senker norsk valutakurs, og ikke minst et løft for forsvarsindustrien.

DETTE BETYR at grønn omstilling i form av nye industrisatsinger i liten grad har vært en underliggende faktor for den positive utviklingen i norsk industri.

TVERT IMOT har flere av de planlagt grønne industrisatsin-

Flere av Europas store industrilokomotiver opplever nå tøffere tider, og det spørs om betaling for fullskala CO2-lagring er noe tyske og franske industribedrifter kommer til å prioritere i nærmeste fremtid.

gene i Norge enten blitt nedskalert eller skrinlagt.

DETTE GJELDER særlig de store batterifabrikene, hvor det nå kun er én aktør igjen som i tillegg står ovenfor en høyst uklart framtid.

SAMME SKJEBNE ser også ut til å gjelde hydrogenfabrikkene, hvor flere toneangivende norske bedrifter, som Equinor og Hydro, faser ut disse satsingene.

NORGES CO2-LAGRINGSAT-SING Langskip/Northern Lighth er derimot på god vei til å bli realisert med en forventet oppstart i løpet av 2025. Men også her bør det stilles spørsmål til prosjektets lønnsomhet.

FLERE AV Europas store industrilokomotiver opplever nå tøffere tider, og det spørs om betaling for fullskala CO2-lagring er noe tyske og franske industribedrifter kommer til å prioritere i nærmeste fremtid.

SENEST FORRIGE uke lanserte EU-kommisjonen en massiv tiltakspakke for å få ned energiprisene i Europa, med blant investering i tre nye LNG-gassterminaler for å sikre seg langsiktige gass forsyning, der gass også er ansett som en renere energikilde enn kull.

DETTE INNEBÆRER at etterspørselen etter norsk olje og gass fremover også vil være høy. Fram mot 2030 ventes bl.a. Det internasjonale energibyrået

at oljeforbruket vil ligge på om lag 105 mill. fat om dagen.

MED DETTE vil også kapitalstrømmene og arbeidskraften fortsatt være store i norsk petroleumsnæring.

FRAMOVER ER det desto viktigere å ivareta og satse på den eksisterende fastlandsindustrien og våre lange verdikjeder fra jord til bord i næringsmiddelindustrien og fiskeeksport, fra tre til papir og trelast, kraftforedlende industri som har vist seg å være konkurransekyktig gjennom krevende tider, i tillegg til leverandør- og forsvarsindustrien som er i en høykonjunktur.

FØR ELLER senere skal grønn fastlandsindustri fylle rommet etter dagens petroleumsindustri, og gjennom etablert fastlandsindustri fyller Norge viktige roller for våre naboer og allierte på varer som fisk, metaller, papir og gjødsel.

VIDERUTVIKLING AV lange eksisterende verdikjeder trenger økt politisk oppmerksomhet framover, framfor satsing med uvisse utfall på nye områder.